

KADIN PEYZAJ MİMARLARININ PEYZAJ MİMARLIĞI MESLEĞİNDE YERİ VE ÖNEMİ

Metin DEMİR¹, Nalân DEMİRCİOĞLU YILDIZ^{2*}, Başak AYTATLI²,
Tendü GÖKTUĞ³, Yahya BULUT²

¹Erzurum Valiliği, İl Çevre ve Orman Müdürlüğü, 25050 Erzurum

²Atatürk Üniversitesi, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, 25240 Erzurum

³Adnan Menderes Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Aydın

ÖZET

Bu araştırma günümüz peyzaj mimarlığı uygulamalarına yön veren ve öncülük eden kadın peyzaj mimarlarının meslek yaşamları sırasında kadın olmaktan dolayı ayrımcılık yaşayıp yaşamadıklarını ve cinsiyet ayrımcılığına bakış açıları belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Kadın peyzaj mimarlarının gerek kamu ve gerek özel sektördeki çalışma şartlarında, karşılaştıkları avantaj ve engellere genel bir bakış yapılarak, zorlukların üstesinden nasıl geldikleri hakkında geliştirdikleri yöntemler değerlendirilmiştir. Çalışma, Türkiye’de peyzaj mimarlığı mesleğini seçen devlet kurumu ve özel sektörde çalışan kadın ve erkek peyzaj mimarları ile 2011 yılı Mart ayı içerisinde gerçekleştirilmiştir. Çalışma sırasında Peyzaj Mimarları ile yüz yüze görüşülmüş, yüz yüze görüşülemeyen kişilere ise elektronik mail ortamı ile ulaşılmıştır. Toplamda 93 anketin verileri bilgisayar ortamında SPSS 10,0 ile analiz edilmiş, değerlendirmelerde sayı ve yüzdelik hesaplar ile “t testi kullanılmıştır.

Sonuçta, Peyzaj mimarlığı meslek disiplini düşünün bayanlara, peyzaj mimarlığı mesleği hakkında bilgi verip, peyzaj mimarlığı programları, gelecekte karşılaşılması olası zorluklar, kariyerler fırsatları ve meslekte daha etkin rol almaları için izleyecekleri yollar hakkında tavsiyelerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Peyzaj mimarlığı, kadın, cinsiyet ayrımcılığı, anket

LANDSCAPE ARCHITECTS PROFESSION AND THE IMPORTANCE OF WOMEN IN LANDSCAPE ARCHITECTURE

ABSTRACT

The purpose of this research, today's landscape architecture practice, and guiding the lives of pioneering women's professional landscape architects to be determined during the encounter to try to confront discrimination for being women. Women landscape architects working conditions faced by both public and private sectors need an overview of the advantages and obstacles made. About how to overcome the difficulties, they have developed methods were evaluated. Research, in Turkey, state institutions have chosen the profession of landscape architecture and landscape architects are men and women working in the private sector. The study done in March of 2011. The research was carried out with people face to face or by mail. In total, 93 of the survey data were analyzed with SPSS 10.0, the assessment calculates the number and percentage of "t test was used.

As a result, the discipline of landscape architecture profession for women who are considering whether the current information about the current situation, landscape architecture programs, the possible difficulties encountered in the future, careers opportunities and advice on ways to be followed to take a more active role in the profession were made.

Keywords: Landscape architecture, women, gender discrimination, questionnaire

* Yazışma yapılacak yazar: nalandemircioglu25@hotmail.com

Makale metni 28.04.2011 tarihinde dergiye ulaştırılmış, 26.06.2011 tarihinde basım kararı alınmıştır.

1. GİRİŞ

Toplumsal alanda kadından beklenen davranışlar ve kadına bakış bireyin cinsiyeti ve toplumsal cinsiyet kavramına göre değişmektedir. Cinsiyet ve toplumsal cinsiyet kavramları 1960'ların sonları ve 1970'lerin başlarında birbirinden ayrılmıştır. Kişinin kadın veya erkek olarak gösterdiği genetik, fizyolojik ve biyolojik özelliklerine "cinsiyet", kadının veya erkeğin sosyal, kültürel, psikolojik olarak belirlenen rol ve sorumluluklarına ise "toplumsal cinsiyet" denilmektedir (Yapıcı vd., 2010).

1980'lerden itibaren hızlı bir gelişme gösteren girişimcilik anlayışı, erkekler kadar kadınların da ilgi alanı içerisine girmiş, onları da bu süreçte iş yaşamının vazgeçilmez aktörleri haline getirmiştir. Kadına anne olmasından dolayı aile içinde daha fazla sorumluluk yüklenmesi, aile içinde verilen görevleri kabullenme eğilimine yol açmıştır. Bu durum da kadının aile içi hiyerarşide ast konumda yer almasına neden olmuştur. Toplumsal bakış kadına meslek seçiminde hangi meslekleri yapıp yapmayacağı yönünde baskı uygularken, meslek yaşamında ise kariyer gelişimi üzerinde etkili olmuştur. Kadınlar daha çok büro, ev hizmetleri, tarım gibi alanlarda vasıfsız ve düşük ücretli işlerde yoğun olarak çalışmaktadır (Leacock, 1977; Achterberg, 2009).

Uluslararası rakamlara bakıldığında, kayıtlı ekonomi içindeki şirketlerin %25-33'ünün sahiplerinin kadın olduğu görülmektedir. Yine Dünya Bankası'nın yedi Orta Doğu ülkesinde yapmış olduğu bir çalışmada, toplam 4000 şirketin sahiplerinin %13'ünün kadın olduğu belirlenmiştir. Bu durum Türkiye açısından değerlendirildiğinde 1995-2005 arasındaki on yıllık dönemde kadınların kırsal alanda işgücüne katılım oranı %49,3'ten %33,7'ye düşerken kentlerde %17,1'den %19,3'e çıkmıştır. Bu durum kadınların tarımsal faaliyetlerden çok ticari ve ekonomik alanda daha bilinçli girişimcilik faaliyetlerine yöneldiğini göstermesi açısından önemlidir (Soysal, 2005).

Ekonomik ve toplumsal hayata önemli yarar ve fırsatlar sunan kadınların kendi ülke ekonomilerini geliştirmede potansiyel girişimcilik faaliyetleri ile önemli bir kaldıraç kuvveti oluşturduğu söylenebilir. Yine yapılan bir diğer araştırma sonucuna göre ise, kadın girişimciler “yönetmel becerilerine ilişkin” öz değerlendirmelerinde yeni fikirler ve yeni ürün geliştirme konularında kendi becerilerini “mükemmel” olarak tanımlamışlardır. Aynı çalışmada, insan ilişkileri, yönetim, geliştirme ve eğitim ile pazarlama, pazarlama araştırması alanında “çok iyi”, envanter, üretim gibi işe yönelik teknik alanlarda “iyi” oldukları ortaya konulmuştur. Kadınların finans-sermaye kullanımında ise “nispeten yetersiz” kaldıkları alanlar olarak nitelendirilmiştir (Hisrich and Brush, 1989).

Günümüzde kadının iş yaşamındaki yeri vurgulandığında, yalnızca çeşitli meslek dalları ve sektörlerdeki, kamu ve özel kesimde işgören ve yönetici olarak istihdamından değil, aynı zamanda bir girişimci, kendi işini kuran kişi olarak sistemdeki yerinden de söz edilmesi gerekmektedir (Meggison et al., 2000).

Bu kapsamda özellikle ülkemizde, ekonomiyi büyümenin, istihdamı artırmanın ve kalıcı bir üretim ve pazarlama anlayışı ile dünya ölçeğinde faaliyet gösteren işletmelerin yaratılmasında kadın girişimcilerin, önemli bir rol oynayabileceği dikkate alınmalı ve kadınların da üretim yaşamı içine katılımını arttırmak için çeşitli meslek dalları ve sektörlerdeki girişimci kadınları destekleyen politika ve programların ön plana çıkartılması sağlanmalıdır.

Peyzaj Mimarlığı mesleğinde kadınların yükselişi 20. yüzyılın başlarında Peyzaj Mimarları Amerikan Derneği'nin kurucularından biri olan Peyzaj mimarı Beatrix Farrand, tarafından Washington DC'de Dumbarton Oaks bahçeleri tasarımı ile başlamıştır (Riggins, 2007). Bu gün için kadın Peyzaj Mimarlarının kendilerini gerçekleştirime ve yükselme çabaları, kadınlar için her alanda olduğu gibi, Peyzaj Mimarlığını seçen kadınlar içinde engellerle dolu bir süreç içermektedir.

Bu çalışmada günümüz peyzaj mimarlığı uygulamalarına yön veren ve öncülük eden kadın peyzaj mimarlarının meslek yaşamları sırasında kadın olmaktan dolayı ayrımcılık yaşayıp yaşamadıklarını ve cinsiyet ayrımcılığına bakış açıları belirlemektir. Bayan peyzaj mimarlarının gerek kamu ve gerek özel sektördeki çalışma şartlarında karşılaştıkları avantaj ve engellere genel bir bakış yapılarak, zorlukların üstesinden nasıl geldikleri hakkında geliştirdikleri yöntemler değerlendirilmiştir. Değerlendirme aşamasında karşılıklı röportajlar yapılmış ve anketlerle desteklenmiştir.

2. MATERYAL VE YÖNTEM

Çalışmanın materyalini Türkiye’de peyzaj mimarlığı mesleğini seçen devlet kurumu ve özel sektörde çalışan kadın ve erkek peyzaj mimarları oluşturmaktadır. Çalışma 2011 yılı Mart ayı içerisinde gerçekleştirilmiştir. Çalışma sürecinde Peyzaj Mimarları ile yüz yüze veya elektronik mail ile ulaşılmıştır. Çalışmaya katılmayı kabul eden 100 Peyzaj Mimarına anket formları verilmiş ve anketler katılımcılar tarafından doldurulmuştur. Çalışmada 93 anket formu değerlendirilmiştir. Anket kişinin bireysel özellikleri, peyzaj mimarlığı mesleği ile ilgili sorular, eğitim-öğretim niteliği değerlendirmesinden oluşan 3 bölüm ve 28 sorudan oluşturulmuştur.

Anketlerden elde edilen sayısal verilerin analizi bilgisayar ortamında SPSS programında değerlendirilmiş, istatistikî sonuçlar sayı ve yüzdelik hesaplar ve “t testi” ile gösterilmiştir.

3. BULGULAR

Araştırmaya katılan Peyzaj Mimarlarının demografik özelliklerini belirlemek üzere frekanslarına bakılmış, sonuçlar Tablo.1’de gösterilmiştir. Ankete katılan kişilerin çoğunluğunu 26-30 yaş arası (% 29), bayan (%68,8), evli (% 60,2), 200-2005 yılı mezunları(% 31,2) , 1000-2000 lira arası (% 36,6) gelir seviyesine sahip kişiler oluşturmaktadır.

Tablo 1. Cevaplayıcıların Demografik Özellikleri

		N	%
Yaş	20-25	11	11,8
	26-30	27	29,0
	31-35	25	26,9
	36-40	14	15,1
	41-45	9	9,7
	46 üstü	7	7,5
Cinsiyet	Erkek	29	31,2
	Bayan	64	68,8
Medeni hal	Evli	56	60,2
	Bekar	37	39,8
Mezun olduğu fakülte	Ziraat	73	78,5
	Diğer fakülteler	20	21,6
Mezun olma yılı	1980 ve öncesi mezunlar	4	4,3
	1980-1985 yılları arası mezunlar	3	3,2
	1985-1990 yılları arası mezunlar	5	5,4
	1990-1995 yılları arası mezunlar	13	14,0
	1995-2000 yılları arası mezunlar	14	15,1
	2000-2005 yılları arası mezunlar	29	31,2
	2005-2010 yılları arası mezunlar	25	26,9
Gelir durumu	500-1.000 lira arası	10	10,7
	1.000-2.000 lira arası	34	36,6
	2.000-3.000 lira arası	33	35,5
	3000 den fazla	16	17,2

Ankete katılan peyzaj mimarlarının çalıştığı sektörler arasında en önemlileri proje tasarım, eğitim, uygulama, koruma ve onarıma yönelik çalışmalar gelmektedir. Ankete katılan peyzaj mimarlarının sektörde en az ilgi duyduğu dal olarak, fidanlık, üretim, bitki ithalat-ihracat olarak görülmektedir (Tablo 2).

Tablo 2. Ankete katılan kişilerin çalıştıkları sektörler

Peyzaj Mimarlığı sektöründe aşağıdaki dallardan hangisiyle ilgileniyorsunuz?	Mean	Önem sırası
☐ Fidanlık, Üretim, Bitki İthalat-İhracat	,11	8
☐ Proje Tasarım,	,68	1
☐ Uygulama	,30	3
☐ Kent mobilyaları	,11	8
☐ Çim ve çimlendirme	,20	5
☐ Zemin döşeme, Doğal taş uygulamaları, Havuz, Aydınlatma	,21	4
☐ Bitki besleme ve bakım	,11	8
☐ Eğitim	,54	2
☐ Denetim	,15	6
☐ Koruma-Peyzaj onarım	,30	3

Cevaplayıcıların % 98,9'u peyzaj mimarlığı mesleğinde kadınların başarılı olduklarını düşünmektedir. Özellikle kadın peyzaj mimarlarının erkek meslektaşlarına göre uygulamaya daha yatkın olduklarını, daha fazla mesai yaptıklarını, bilgi donanımlarının iyi olduğunu ve çalıştıkları ortamlarda işbirlikçi ve uyumlu bir tavır sergilediklerini düşünmektedir (Tablo 3).

Tablo 3. Peyzaj mimarlığı mesleğinde kadınların niçin başarılı oldukları

	Ortalama	Önem sırası
☐ İkna yetenekleri daha fazla	3,05	9
☐ Tasarımları daha güzel	3,82	7
☐ Daha fazla ayrıntıya önem veriyorlar	3,24	8
☐ Grup çalışmalarında daha başarılılar	4,37	6
☐ Mesai saatlerine daha fazla uyum gösteriyorlar	4,89	4
☐ Fazla mesai yapmaktan kaçınmıyorlar	6,39	2
☐ Şirket içerisinde daha işbirlikçi ve daha uyumlular	5,05	3
☐ Verilen görevi zamanında yerine getirme konusunda daha titizler	4,54	5
☐ Bilgi donanımları daha iyi	5,05	3
☐ Uygulama konusunda daha iyiler	6,59	1

Kadın peyzaj mimarları meslek hayatlarında karşılaştıkları en önemli sorun ticari ve yönetsel deneyim eksikliğidir. Ayrıca çalıştıkları sektörlerde erkek meslektaşları ile aralarında maaş ve terfi açısından zorluklar ile karşılaşmaktadırlar. İlerlemesinde ve yönetim becerisini geliştirme konusunda da gerekli desteği görememekteler. Sanılanın aksine kadınların aile, evlilik ve çocuk yükümlülüklerinden kaynaklanan sıkıntılar, mesleklerini icra ederken cinsiyetçi tutum ve davranışlarla karşılaşılması gibi sorunlar ankete katılanlar tarafından önemli sorunlar olarak görülmemektedir (Tablo 4).

Kadın Peyzaj Mimarlarının Peyzaj Mimarlığı Mesleğinde Yeri ve Önemi

Tablo 4. Kadın Peyzaj Mimarlarının karşılaştığı sorunlar

	Ortalama	Önem sırası
☐ Aile yükümlülükleri dolayısıyla çalışma takviminde ki aksamalar	3,47	7
☐ Kariyer uzmanlaşmalarında, evlilik ve çocuk yetiştirmeden kaynaklı yaşadığı kesintiler	3,46	8
☐ İş ve ev hayatında arasında muhtemel yaşayacağı dengeleme problemleri	3,65	5
☐ Sektörde, Peyzaj Mimarı kadınların ilerlemesinde ve yönetim becerisini geliştirme de, yeterli şans tanınmaması.	4,92	3
☐ Sektörde Peyzaj Mimarı kadınların uygulamada yaşayacağı muhtemel sorunlar,	4,19	4
☐ Cinsiyete dayalı önyargılar	3,60	6
☐ Erkek meslektaşlarının kendilerini, uygulama ve ikili ilişkilerde üstün olduğunu savunmaları	4,91	3
☐ Erkek meslektaşlarının maaş ve terfi açısından yaşadığı ayrıcalıklar	5,28	2
☐ Ticari ve yönetsel deneyim eksikliği	6,07	1

Ankete katılan kişiler kadın peyzaj mimarlarının proje tasarımı konusunda değil çim alanı oluşturulması, zemin döşeme, doğal taş uygulamaları, havuz, aydınlatma vb. gibi uygulamaya yönelik konularda daha başarılı olduklarını belirtmişlerdir (Tablo 5).

Tablo 5. Peyzaj Mimarı kadınlar en çok hangi sektörde daha başarılılar

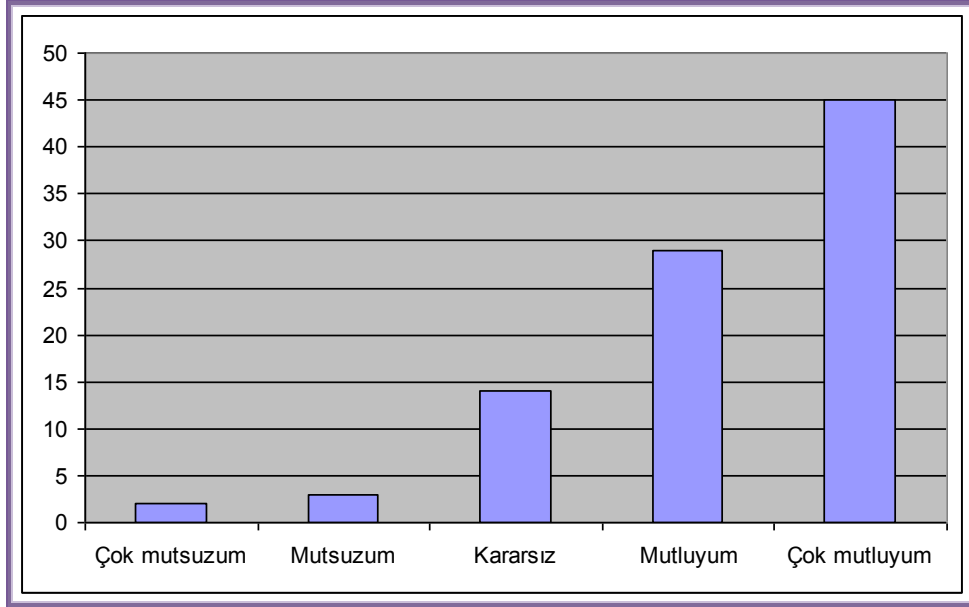
	Ortalama	Önem sırası
☐ Fidanlık, Üretim, Bitki İthalat-İhracat	3,57	8
☐ Proje Tasarım	2,57	10
☐ Uygulama	4,71	3
☐ Kent mobilyaları	3,88	7
☐ Çim ve çimlendirme	4,84	1
☐ Zemin döşeme, Doğal taş uygulamaları, Havuz, Aydınlatma	4,81	2
☐ Bitki besleme ve bakım	4,53	6
☐ Eğitim	3,07	9
☐ Denetim	4,66	4
☐ Koruma-Peyzaj onarım	4,61	5

Peyzaj mimarlığı mesleğini yapan kişilerin karşılaştığı en önemli sorun mesleğinin devlet kadrolarındaki istihdam noksanlığı, buna bağlı olarak da lobi desteğinin eksikliğidir. Diğer sorunlar ise mesleğin halk tarafından yeterince bilinmemesi, yasal zeminde yaşanan sıkıntılardır. Çalışma şartlarının elverişsiz olması, Peyzaj mimarlarının çalıştığı kurumlarda yeterince ücret alamaması ankete katılanlar için sorun teşkil etmemektedir (Tablo 6).

Tablo 6. Meslekte karşılaştığınız zorluklar

	Ortalama	Önem sırası
☐ Peyzaj mimarlığı mesleğinin halk tarafından yeterince bilinmemesi	,79	2
☐ Peyzaj mimarlığı mesleğinin yasal zeminde yaşadığı sorunlar	,74	3
☐ Peyzaj mimarlığı mesleğinin devlet kadrolarındaki istihdam noksanlığı, buna bağlı olarak da lobi desteğinin eksikliği	,85	1
☐ Peyzaj mimarlarının çalıştığı kurumlarda yeterince ücret alamaması	,41	6
☐ Uygulama yaptırılacak kalifiye elemanın az olması	,57	4
☐ Çalışma şartlarının elverişsiz olması	,21	9
☐ Alternatif iş seçeneklerinin az olması	,34	7
☐ İşverenlerin kurumsallıktan uzak olması	,45	5
☐ Çalışılması düşünülen malzemelerin piyasada temininin zor olması	,26	8

Ankete katılanların % 48,4 ü peyzaj mimarı olduğu için çok mutlu olduğunu ifade ederken, % 2,2'si mutsuz olduğunu belirtmiştir (Şekil 1).

Şekil 1. Ankete katılanların peyzaj mimarı oldukları için mutlu olma durumları

Cevaplayıcılar kadın peyzaj mimarlarının yazılı ve sözlü iletişim kurma bilinci yüksek, güvenlik ve çevre konusunda duyarlı, yaşam boyu öğrenmeye açık, kendi kendine öğrenme becerisine sahip kişiler olarak değerlendirilmektedir. Fakültede almış oldukları mesleki eğitimin, verilen yabancı dil eğitiminin ve fakülte imkânlarının mesleki ihtiyaçlarını için yeterli düzeyde olmadığı belirlenmiştir (Tablo 7).

Kadın Peyzaj Mimarlarının Peyzaj Mimarlığı Mesleğinde Yeri ve Önemi

Tablo 7. Ankete katılan kişilere göre kadın peyzaj mimarlarının beceri düzeyleri

	Ortalama	Önem derecesi
1- Peyzaj mimarı olduğum için mutluyum.	4,20	2
2- Peyzaj Mimarı kadınların mesleki sorumluluk bilinci ne düzeydedir?	3,97	4
3- Peyzaj Mimarı Kadınların takım çalışması yürütme becerisi ne düzeydedir?	3,92	6
4- Peyzaj Mimarı Kadınların özgüven bilinci ne düzeydedir?	3,90	7
5-Peyzaj Mimarı Kadınların yazılı ve sözlü iletişim kurma bilinci ne düzeydedir?	4,29	1
6- Peyzaj Mimarı Kadınların kendi kendine öğrenme becerisi ne düzeydedir?	3,93	5
7- Peyzaj Mimarı Kadınların yaşam boyu öğrenme bilinci ne düzeydedir?	3,97	4
8- Peyzaj Mimarı Kadınların güvenlik ve çevre koruma bilinci ne düzeydedir?	4,18	3
9- Almış olduğunuz lisans eğitiminin kalitesini nasıl değerlendirirsiniz?	3,60	10
10- Sizce son yıllarda eğitimi geliştirmek adına mezun olduğunuz fakültede yapılan teknolojik çalışmalar ne düzeydedir?	3,62	9
11- Mezun olduğunuz fakültenizin imkânları öğrencilerimizin mesleki ihtiyaçlarını ne düzeyde karşılamaktadır?	3,30	12
12- Mezun olduğunuz fakültede kazanmış olduğunuz mesleki sorumluluk ve bilinç düzeyi hakkında ne düşünüyorsunuz?	3,80	7
13- Fakültede almış olduğunuz mesleki eğitim , sizin şimdiki görevinize katkılarını hangi seviyede olduğunu düşünüyorsunuz?	3,54	13
14- Fakültenizde verilen yabancı dil eğitiminin alanınızla ilgili iletişim kurmanıza katkısının hangi seviyede olduğunu düşünüyorsunuz?	2,08	14
15- Mezuniyetinizden sonra yönetim bilgisi konusunda eğitim gereksiniminiz hangi düzeydedir?	3,34	11
16- Mezuniyetinizden sonra gelişen teknolojiler konusunda eğitim gereksiniminiz hangi düzeydedir?	3,70	8
17- Mezuniyetinizden sonra yönetmelikler konusunda eğitim gereksiniminiz hangi düzeydedir?	3,52	

SPSS programında ankete katılanların cinsiyete göre farklılıkları “t testi” değerlendirilmiştir. Cinsiyete göre farklılık gösteren sorular, Tablo 8’de açıklanmıştır. Tablo 8’e göre, $P < 0.01$ önem düzeyinde, erkekler kadınlara göre daha fazla uygulamaya yönelik çalışmalarda yer almaktadır. Erkek peyzaj mimarları kadın meslektaşlarının proje tasarımı ve eğitim sektöründe daha yetenekli olduklarını düşünmektedir.

Peyzaj mimarlığı mesleğinin yasal zeminde yaşadığı sorunlar ve uygulama yaptırılacak kalifiye eleman konusunda erkek peyzaj mimarları bayanlara göre daha duyarlı olarak tespit edilmiştir. Peyzaj Mimarı kadınları erkek meslektaşlarına göre mesleki sorumluluk bilinci, takım çalışması yürütme becerisi ve teknolojik çalışmalar konusunda daha duyarlı olduklarını ifade ederken, erkek peyzaj mimarları ise yönetim konusunda kadın meslektaşlarına göre yetenekli olduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 8. Cinsiyet arasındaki farklar

	Değişkenler	Sd	Ortalama	Anlamlılık. (2-tailed)
Peyzaj Mimarlığı sektöründe aşağıdaki dallardan hangisiyle ilgileniyorsunuz? (Uygulama)	erkek	29	,52	,002
	bayan	63	,21	
Sizce Peyzaj Mimarı kadınlar en çok hangi sektörde daha başarılılar (Proje tasarımı)	erkek	25	3,72	,003
	bayan	49	1,98	
Sizce Peyzaj Mimarı kadınlar en çok hangi sektörde daha başarılılar (Eğitim)	erkek	24	4,63	,001
	bayan	47	2,28	
Meslekte karşılaştığınız zorluklar nelerdir Peyzaj mimarlığı mesleğinin yasal zeminde yaşadığı sorunlar	erkek	29	,97	,001
	bayan	62	,63	
Meslekte karşılaştığınız zorluklar nelerdir Uygulama yaptırılacak kalifiye elemanın az olması	erkek	29	1,14	,007
	bayan	62	,31	
Peyzaj Mimarı kadınların mesleki sorumluluk bilinci ne düzeydedir?	erkek	29	3,72	,039
	bayan	63	4,08	
Peyzaj Mimarı Kadınların takım çalışması yürütme becerisi ne düzeydedir	erkek	29	3,66	,037
	bayan	63	4,05	
Peyzaj Mimarı Kadınların güvenlik ve çevre koruma bilinci ne düzeydedir?	erkek	29	3,90	,022
	bayan	63	4,32	
Sizce son yıllarda eğitimi geliştirmek adına mezun olduğunuz fakültede yapılan teknolojik çalışmalar ne düzeydedir?	erkek	29	3,24	,019
	bayan	64	3,80	
Mezuniyetinizden sonra yönetim bilgisi konusunda eğitim gereksiniminiz hangi düzeydedir?	erkek	29	3,76	,005
	bayan	64	3,16	

4.SONUÇLAR

Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde kadın ve meslek disiplinleri üzerine yapılan çalışmaların oldukça sınırlı olduğu ifade edilebilir. Dolayısıyla bu durum, bu tür ülkelerde meslek sahibi kadınların rolünün ve etkinliğinin ne oranda olduğunu anlamada sorun oluşturabilmektedir (Yetim, 2008).

Bu çalışma ile peyzaj mimarlığı mesleğinde cinsiyet ayrımcılığı konusunda farkındalık yaratılmaya çalışılmıştır. Çalışmanın sonuçları sanılanın aksine Türkiye'de de kadın peyzaj mimarlarının göz ardı edilemeyecek bir bölümünün cinsiyetten kaynaklanan ayrımcılığa uğramadığını göstermektedir. Kadınların aile, evlilik ve çocuk yükümlülüklerinden kaynaklanan sıkıntılar, mesleklerini yaparken cinsiyetçi tutum ve davranışlarla karşılaşılması gibi sorunlar ankete katılanlar tarafından önemli sorunlar olarak görülmemektedir.

Yapılan çalışmada, kadın peyzaj mimarları çalıştıkları sektörlerde erkek meslektaşları ile aralarında maaş ve terfi açısından zorluklar ile karşılaşmaktadırlar. Yüz yüze yapılan görüşmelerde de kadın peyzaj mimarları ile erkek peyzaj mimarları ayıran özelliklere bakıldığında; özellikle tarafların toplumda üstlendikleri roller ve beklentiler, gelenek veya insan hayatının çeşitli evrelerindeki ihtiyaçlar gibi faktörler ile değişmektedir. Erkek peyzaj mimarları için ekonomik,

Kadın Peyzaj Mimarlarının Peyzaj Mimarlığı Mesleğinde Yeri ve Önemi

kadın peyzaj mimarları için kişisel beklentiler ön plandadır. Kadın peyzaj mimarları, erkek meslektaşlarına göre, ekonomik kazançtan çok sosyal itibara önem vermekte, risk almada erkek girişimcilere oranla daha temkinli hareket etmektedir.

Yılmaz vd. (2008), çocuk sahibi olan kadın iş görenler işyerinde ilerleme konularında sorunlar yaşadıklarını ifade ederken, Acuna (2006) çocukların özellikle bebeklik dönemlerinde, özel sektörde çalışan peyzaj mimarlarının kariyerlerini olumsuz yönde etkilediğini ve kadınların bu dönemde iş hayatından çekildiğini belirtmiştir. Fakat çeşitli teknolojik gelişmelerin kullanılması ve bu dönemde kısmi zamanlı işe geliş gidişler ile bu sorunun ortadan kaldırılabileceğinden bahsetmiştir. Johnson vd. (2003), kadın mimarların annelikten sonra kariyerlerinde ilerleyemediklerini ve bu sebeple mesleklerinde inanç kaybı yaşadıklarını belirtmiş, Riggins (2007) anneliğin erken dönemlerinde, mesai saatlerinde esneklik sağlanarak kadınların kariyerlerine devam etmesi ve meslekten bütünüyle ayrılmasının önüne geçilebileceğine değinmiştir. Bu çalışmalara rağmen yapılan anket çalışmasında, kadınların aile, evlilik ve çocuk yükümlülüklerinden kaynaklanan sıkıntılar, mesleklerini icra ederken cinsiyetçi tutum ve davranışlarla karşılaşılması gibi sorunlar ankete katılanlar tarafından önemli sorunlar olarak görülmektedir.

Kadın peyzaj mimarlarının meslek hayatlarında karşılaştıkları en önemli sorunlardan diğeri, ticari ve yönetsel deneyim eksikliği olarak belirlenmiştir. Kadın yönetici, ancak erkeklerden daha fazla çalışır, daha fedakâr davranırsa kendini kabul ettirebilmektedir. Bu sorunların aşılmasında ve peyzaj mimarlığı mesleğinde kadınların etkinliğini artırmak için kadın peyzaj mimarlarına pozitif ayrıcalık tanınmalı, ilerlemeleri ve yönetim becerilerini geliştirme konusunda da gerekli destek verilmelidir. Ayrıca peyzaj mimarlığı mesleğinin devlet kadrolarında ve özel sektörde istihdamında aranan erkek olma koşulunun esnetilmesi, sektörde branşlaşmaya gidilerek, kadın peyzaj mimarlarının genellikle büroda hizmet vermeye zorlanmasından vazgeçilmesi gerekmektedir.

KAYNAKLAR

- Achterberg J. 2009. Kadın Şifacılar. Çevre Bilgi Altınok. Birinci basım. İstanbul: Everest Yayınları, 206-41.
- Acuna, C.L., 2006. Career Influences For Women in Landscape Architecture. *Faculty of the Graduate School of The University of Texas at Arlington in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master Of Landscape Architecture*. pp: 89
- Hisrich, R. D. ve C.G. Brush 1989. The Women Entrepreneur. Starting, Financing and Managing a Successful Business, Lexington Boks, USA.
- Johnson, A. G., Manley, S., Greed, C. 2003. Why do women leave architecture? *Research Project funded by the RIBA and match funded by the University of the West of England* .pp:53
- Leacock, E. 1977. Women, Development and Anthropological Facts and Fictions, Latin American Perspectives, No.4, 8-17
- Megginson, W.L., Byrd, M.J. ve Megginson, L.C. 2000. Small Business Management. USA: Irwin, McGraw-Hill.
- Riggins J. 2007. Modern and Post-modern Women in Landscape Architecture and the Barriers they have/had to overcome. <http://lda.ucdavis.edu/people/2007/JRiggins.pdf> (Erişim: 10.03.2011)
- Soysal A. 2005. Kadın Girişimcilerin Özellikleri, Karşılaştıkları Sorunlar ve İş Kuracak Kadınlara Öneriler: Kahramanmaraş İlinde Bir Araştırma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, Cilt 5, Sayı 1
- Yapıcı G., Torlak, F. U., Ögenler O., Çiçek K., Emir S., Atıcı Ş., Kurtoğlu Z. 2010. Mersin'de Çalışan Kadın Hekimlerin Eğitim ve Meslek Yaşamlarında Ayrımcılık Deneyimleri. *Mersin Univ. Sağlık Bilim Derg.* 3(1).
- Yetim, N. 2008. Sosyal Sermaye Olarak Kadın Girişimciler: Mersin Örneği, eab.ege.edu.tr/pdf/2_2/C2-S2-%20M8.pdf (Erişim tarihi:08.03.2011)
- Yılmaz, A., Bozkurt, Y., İzci F.2008. Kamu Örgütlerinde Çalışan Kadın İşgörenlerin Çalışma Yaşamlarında Karşılaştıkları Sorunlar Üzerine Bir Araştırma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2) ISBN: 1302-9703